

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-5387	10-09-2019

ОТГОВОРИ

от Албена Николаева Вутова – кандидат за административен
ръководител – апелативен прокурор на
Апелативна прокуратура – София

на зададените на основание чл.50, ал.1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт във връзка с чл.194а, ал.6 от ЗСВ въпроси от Български институт за правни инициативи

1.ВЪПРОС №1:

В концепцията си коментирате устойчивостта в активността на груповата, младежката и рецидивната престъпност, както и на извършването на престъпления от лица с ромски произход, като отбелязвате причините за това (стр.5). По какъв начин и чрез какви мерки тази негативна устойчивост може да бъде преодоляна, например приложение на възстановителното правосъдие?

ОТГОВОР:

Негативната устойчивост е комплексен резултат от действието на множество фактори. Принципно може да бъде преодоляна чрез активните действия на всички институции, имащи отношение към тези фактори, сред които особено значение имат свързаните със социалните, възпитателните и образователните дейности.

От наказателноправна гледна точка въвеждането на възстановителното правосъдие в наказателния процес би могло да е една от мерките, които ще повлияят положително на активността на посочените във въпроса категории лица като извършители на престъпления. Предвид спецификите на възстановителното правосъдие, същото би въздействало комплексно върху поведението на извършителите и би изиграло ефективна роля за постигане на индивидуалната и генералната превенция в по – голяма степен, отколкото класическото наказателно правосъдие.

Сред рисковата категория лица е необходимо вземането на специфични мерки по отношение на младежката престъпност,

включително на законодателно ниво. Наличието на отговарящ на актуалното фактическо положение закон, предвиждащ диференцирани процедури и санкции за малолетните и непълнолетните извършители, съчетан със съответни промени в НПК, неминуемо ще увеличи ефективността на противодействието на младежката престъпност.

Що се отнася до рецидивната престъпност, то от съществено значение е работата с осъдените лица по време на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и въвеждането на пакет от мерки за мониторинг и контрол след освобождаването им от пенитенциарните заведения.

2.ВЪПРОС №2:

Във връзка с набелязана цел 21 за развитието на САП във Вашата концепция (стр.34), каква е визията Ви за комуникационната политика на САП в следващите 5 години? Освен «продължаване на професионално изградените отношения с медиите с цел утвърждаване на облика на ПРБ като работеща институция изцяло в интерес на гражданите», чрез какви други действия, според Вас, прокуратурата може да утвърди този свой облик?

ОТГОВОР:

Считам, че комуникационната политика на САП следва да се развие в посока по – активно взаимодействие с медиите и професионален контакт с гражданите. Нивото на компетентност на прокурорите от САП се различава съществено от това на първоинстанционните прокуратури, което определя и различен тип комуникации. Типичните функции на прокурорите от САП са различни от тези на наблюдаващите прокурори в районните и окръжните прокуратури /СГП/. Когато обаче се касае за взети на специален надзор в САП дела /за корупционни престъпления или досъдебни производства с фактическа и правна сложност/, наблюдаващият прокурор от САП следва да участва заедно с наблюдаващия прокурор от първоинстанционната прокуратура във всички медийни изяви. Такъв подход ще се наложи и при участието на прокурори от САП във въззивни съдебни производства по дела на специален надзор или от особен обществен интерес. Ще се усъвършенства и ролята на АП – София за ежедневното информирание на медиите и гражданите за дейността на

прокурорите от апелативния район чрез публикуването на съответни съобщения на интернет – сайта на САП.

Ежемесечни са и ще продължават да са срещите на административния ръководител на АП – София с граждани в установения приемен ден, както и периодичното провеждане на срещи в изнесените приемни във всяка една окръжна прокуратура в апелативния район, респективно в Софийска градска прокуратура. Традиционно ежегодно в САП се провежда и „Ден на отворените врати“, в който проявилите интерес граждани се запознават на място с дейността на АП – София.

Тези мероприятия са част от комуникационната стратегия на ПРБ и се утвърдиха като ефективни модели, които ще се развиват и надграждат. Прозрачността на дейността на прокуратурата от една страна, и от друга – мониторинга и обективната оценка на представителите на гражданското общество са от съществено значение в ежедневната работа на ПРБ с оглед функциите ѝ, които имат за резултат не само изпълнението на конституционно определените задължения, но и крайния ефект от работата на прокурорите върху обществото.

3.ВЪПРОС №3:

Необходима ли е обща политика за ограничаване на стресовите фактори в работата на магистратите, по – специално административните ръководители?

ОТГОВОР:

Налице е необходимост от обща политика за ограничаване на стресовите фактори в работата на магистратите. Общеизвестни са рисковете за здравето от системното въздействие на стресовите фактори, които в работата на магистратите са ежедневни предвид спецификата ѝ. Поради това е необходимо да се разработи стратегия за управление на стреса при магистратите, която да включва, освен изпълнението на законовите задължения за осигуряване на здравословни и благоприятни условия на труд в конкретната среда, допълнителни мерки за недопускане на прекомерна натовареност, системни промени в ежедневните функции за преодоляване на еднотипната работа и въвеждане на ротационен принцип при съобразяване с изискванията за специализация. От особено значение е прилагането на индивидуалния подход.

При изготвянето на стратегия за управление на риска е необходимо да се предвидят и специфични мерки за административните ръководители след анализ и отчитане на допълнителните стресови фактори, въздействащи само на тях. Административните ръководители, освен пряката си магистратска дейност, ежедневно са натоварени и с редица допълнителни задължения с многостранни аспекти. За ограничаването на стресовите фактори на административните ръководители положителен ефект би изиграла и промяна в цялостната концепция за функциите им чрез разграничаването на типичните управленски дейности по организацията на работата от тези, които нормативно биха могли да се възложат изцяло на съдебни служители на съответни длъжности.

4.ВЪПРОС №4:

Трябва ли продължаващото обучение на прокурори да стане задължително? Ако „да“, какви за Вас са приоритетните теми? Колко часа годишно следва да бъде?

ОТГОВОР:

Моето виждане е, че продължаващото обучение за прокурори следва да стане задължително, но не повсеместно с определени часове годишно, а при диференциран подход.

Към настоящия момент дори участието в обучения при констатирана необходимост чрез изготвяне на индивидуален план за професионално развитие по смисъла на чл.30а, ал.3 от ЗСВ е доброволно. В тази хипотеза обучението следва да стане задължително с оглед постигане на ефективен резултат от взетите мерки.

Необходимо е прокурорската колегия в съответствие с правомощията си по чл.261 от ЗСВ да реши определени курсове да са задължителни в случаите на повишаване в длъжност, назначаване за административен ръководител и специализация. Приоритетните теми, както и сега при доброволния принцип на обучение, следва да се определят в зависимост от вида обучение и кръга обучаеми, но централно място да се отреди на темите, свързани с процесуалните нарушения в наказателното производство, с разследването на определени категории престъпления в зависимост от нивото на компетентност, с качествено прилагане на институтите на международната правна помощ по наказателни дела, с

изпълнението на специфичните управленски дейности – за административните ръководители.

Курсовете в областта на защита на правата на човека следва да станат задължителни при повишаване в длъжност и за специализация. Към настоящия момент са налице традиции в обучението на прокурорите във връзка с практиката на ЕСПЧ, които се осъществяват както на ниво НИП, така и на вътрешно институционално ниво. В прокуратурата стандартите на ЕСПЧ за ефективно разследване, събиране и оценка на доказателствата са един от акцентите на вътрешната обучителна програма. В НИП от няколко години се провеждат обучения по приложението на ЕСПЧ и практиката на ЕСПЧ. На конкурсите за младши прокурори вече се прилагат въведените през 2016г. изисквания на ЗСВ за проверка на знанията в областта на правата на човека.

Познаването на практиката на ЕСПЧ следва да се организира като задължителна част от обучителния процес, не само за младшите прокурори и първоначално назначените на длъжност, но и при текущото обучение на магистратите. Безспорно е необходимо не само първоначално обучение по темата, но и осигуряване на възможности за постепенното повишаване на познанията и квалификацията на магистратите във връзка с практиката на ЕСПЧ по Конвенцията.

По същата логика и механизми, към темата за практиката на ЕСПЧ следва да се добави и модул за практиката на Съда на Европейския съюз по наказателноправни въпроси предвид развитието ѝ и необходимостта от прилагането ѝ в работата на прокурорите.

Подпис:

/Албена Вутова/

09.09.2019г.

гр.София